

De Handhavingskrant

04 Doel van nieuwe toezicht-houder Autoriteit Consument & Markt is fors verhoogd nalevingsgedrag. Hoe? "Variëren in handhavingsstijlen is de kunst."

06 Rundvlees blijkt paardenvlees. Biologische eieren niet biologisch. Moeten er meer inspecteurs komen om dit te voorkomen? Of zijn er andere manieren voor effectieve handhaving?

18

Handhavingskrant gaat digitaal

Dit is de laatste papieren Handhavingskrant: de krant wordt vervangen door een nieuw digitaal magazine over handhaving en toezicht. Meld u snel aan!

Gestunt(e) met alcohol

Met het van kracht worden van de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW) op 1 januari van dit jaar is het toezicht verschoven van het Rijk naar de gemeenten. Op 1 januari 2014 gaat de leeftijdsgrens voor de verstrekking van zwakalcoholische drank van zestien naar achttien jaar. Let wel: dit gaat over een groep van bijna 400.000 jongeren die nu alcohol mogen kopen en straks dus niet meer. Koninklijke Horeca Nederland (KHN) maakt zich grote zorgen over de handhaving.

De enige manier om schadelijk alcoholgebruik terug te dringen is via een integrale aanpak van het probleem. Daarmee bedoelen we dat alle partijen – gemeente, politie, sport, horeca, ggz-instellingen, Trimbos-instituut, supermarkten, scholen, ouders, maar vooral ook jongeren zelf – samenwerken in de aanpak van problematisch alcoholgebruik en -misbruik. Partijen moeten ieder hun eigen verantwoordelijkheid nemen.

KHN moet zich inspinnen om de naleving van de DHW-regels door de leden te bevorderen. Tachtig procent van de alcohol wordt door supermarkten verkocht, dus daar valt veel te winnen. Er moet een einde komen aan het gestunt met bierprijzen in supermarkten. We pleiten voor aparte ruimtes binnen deze winkels, waar drank gescheiden van andere producten wordt verkocht. Op die manier geef je een duidelijk signaal af en is de drankverkoop door jongeren beter te controleren.

Natuurlijk is ook duidelijke en strakke handhaving onmisbaar. Bij horeca, supermarkten, maar ook bij sportkantines en illegale keten. KHN krijgt nog veel te veel signalen dat gemeenten de handhaving van de DHW niet op orde hebben. Reden voor ons om in december vorig jaar daarover al een brandbrief aan de VNG te sturen. Grote vorderingen hebben we sindsdien helaas niet kunnen constateren. Ik durf de stelling aan dat van het alcoholmatigingsbeleid gericht op jongeren weinig terecht komt als niet in alle gemeenten de handhaving op orde is.

Column
Lodewijk van der Grinten
Algemeen Directeur Koninklijke Horeca Nederland

DECENTRALISATIE DRANK- EN HORECAWET MEER DAN EEN EXTRA TOEZICHTSTAAK

GEZOCHT: BOA'S MET JUISTE SKILLS

GOEDE HANDHAVING VAN DE DHW VRAAGT OM BOA'S MET DE JUISTE VAARDIGHEDEN EN SAMENWERKING MET ANDERE GEMEENTEN | FOTO: LIESBETH DINGEMANS

Efficiënter toezicht op de verkoop en het gebruik van alcohol. Dat was de reden om de handhaving van de Drank- en Horecawet sinds 1 januari 2013 onder te brengen bij gemeenten. En? Is het toezicht efficiënter? Op Texel wel. "Voorheen was het toezicht minimaal", vertelt Marja Kampstra van de gemeente. "Wij kunnen veel vaker controleren." Het succes van goede handhaving van de DHW: boa's met juiste vaardigheden en samenwerking met andere gemeenten.

■ Het moet gezegd: Texel had een voorsprong. Van 2008 tot 2011 deed de gemeente samen met Den Helder mee met de pilot Toezicht Drank- en Horecawet, als voorbereiding op de decentralisatie. Kampstra, adviseur vergunningen APV en bijzondere wetten: "We hadden grote problemen in het uitgaansleven, jongeren van veertien of vijftien jaar oud die zich lieten vollopen. We dachten dat dit met name de vakantievierende jongeren waren." Niets was minder waar: het was vooral de Texelse jeugd die te jong en te veel dronk. "Waarschijnlijk voelt Texel veilig

vanwege de besloten gemeenschap en mogen jongeren op jongere leeftijd uit", noemt ze als een van de mogelijke oorzaken.

De gemeente Texel zorgt nu het hele jaar door voor toezicht, in een samenwerkingsverband met de gemeente Den Helder. "We borduren feitelijk voort op de pilot. Er zijn twee toezicht-houders – boa's domein 1 – aangesteld, samen voor 1 fte. De helft van de tijd in Den Helder, de

Vervolg op pagina 2 >>

>> [Vervolg van pagina 1](#)

andere helft in Texel. Zij handhaven alleen op de Drank- en Horecawet. Daardoor hebben ze veel ervaring en kennis. Bovendien sneeuwen de taken niet onder door allerlei overige taken.”

HULP VIA HELPDESK

Kampstra merkt op dat Texel veel baat heeft gehad bij de pilot. Voor de meeste gemeenten is de werkwijze relatief nieuw. Zij kunnen in het geval van vragen terecht bij het Expertisecentrum handhaving DHW, ondergebracht bij de NVWA die voorheen verantwoordelijk was voor handhaving van de wet. Met een website, helpdesk en presentaties op bijeenkomsten zorgt het centrum voor overdracht van kennis en ervaring. Wat houdt de wet in? En hoe schrijf je een boeterapport? Hoofd van het centrum, Marian Gacsbaranyi: “We krijgen onder meer vragen over de eisen waaraan de toezicht-houders moeten voldoen. En nu we een tijdje op weg zijn, gaan steeds meer vragen over specifieke praktijksituaties. Bijvoorbeeld: mag je de alcohol die een jongere van nog geen 16 jaar bij zich heeft in beslag nemen?”

JUISTE SKILLS

Het expertisecentrum neemt ook het verplichte examen af voor boa's die toezicht houden op de Drank- en Horecawet. “Dit gaat vooral over de inhoud van de wet”, vertelt Gacsbaranyi. Daarnaast moeten de deelnemers een boeterapport schrijven. Gemeenten zijn vrij wie ze op examens sturen, als het maar boa's domein 1 of 2 zijn. “Daarnaast adviseren wij te kiezen voor iemand met de juiste skills. Het werk en dus ook het examen moet niet worden onderschat.”

Joost Mulder, hoofd van de afdeling lokaal alcoholbeleid bij het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP onderschrijft dat. “Je moet een halve jurist zijn”, vertelt hij. Hij ziet dat meteen als een groot probleem. “Het grootste voordeel van de decentralisatie is dat er meer mankracht is om te handhaven. Het nadeel is dat er ontzettend veel kwaliteitsverlies is. Er zat veel kennis bij de NVWA. Wij zijn bang dat het niveau van de boa te laag is.” De overige eisen volgens hem: “De toezichthouder moet goede communicatieve vaardigheden hebben, in gesprek kunnen gaan met een – vaak verbaalde sterke – horecaondernemer. Je moet je staande kunnen houden en tegelijk de-escalerend optreden. Verder moet je flexibel en creatief zijn: jezelf in lastige situaties opnieuw kunnen uitvinden en zorgen dat je anoniem blijft.”

SAMENWERKINGSVERBAND

In het kader van dat laatste is in Texel specifiek gekozen voor jonge toezichthouders. Kampstra: “Zij vallen minder op in het uitgaansleven.” Maar die jonge toezichthouder wordt ieder jaar ouder. Bovendien: hoe blijven zij anoniem als ze regelmatig langskomen? “Tot nu toe gaat dat goed. Door een zonnebril of petje, maar ook omdat ze meestal niet direct ingrijpen. Constaten ze bijvoorbeeld verkoop aan een 16-minner dan horen ze de jongere buiten. De volgende dag bellen ze naar de horeca-ondernemer. Dan is er de tijd en rust om het gesprek aan te gaan.” Daarnaast is Den Helder – waarmee Texel het samenwerkingsverband heeft – op zoek naar samenwerking met nog meer gemeenten. “Met meer toezichthouders

ben je minder kwetsbaar bij ziekte en vakantie. En bij grote evenementen kun je mogelijk meer toezichthouders inzetten. Daarnaast is er de mogelijkheid van roulatie van toezichthouders, met name bij anonieme leeftijdscontroles.”

Ook Gacsbaranyi geeft deze tip. “Leeftijdscntrole is best lastig. Je moet onopvallend observeren. Als gemeenten samenwerken kunnen ze meer bereiken en kunnen boa's kennis en ervaringen delen.” Tot januari 2014 kunnen gemeenten ook een beroep doen op het leeftijdsgrenzenteam van de NVWA. Dat bestaat uit jongeren tussen 19 en 25 jaar die het observatiedeel van de controle voor hun rekening nemen.

INFORMATIE UITWISSELEN

Samenwerking met andere betrokken partijen kan sowieso voordeel opleveren. Kampstra: “Met name voor informatie-uitwisseling.”

Met jongerenwerk wisselen de boa's bijvoorbeeld uit waar hangplekken zijn. Met politie delen ze de bezoekverslagen: wat is er gebeurd die avond ervoor? Ook laten de toezichthouders weten wanneer zij de straat op gaan. Dan kan de politie snel ingrijpen bij bedreigingen.”

Mulder van STAP geeft aan dat ook samenwerking binnen de gemeente van wezenlijk belang is. “Veel gemeenten beleggen de taak direct bij de afdeling Toezicht. Maar je moet niet werken aan een toezichtstrategie, maar aan nalevingsbeleid. Toezicht is slechts een middel. Andere afdelingen hebben hierin ook een rol: Volksgezondheid met voorlichting en Communicatie met nalevingscommunicatie. En ook Vergunningverlening als het gaat om de horecavergeving. Van begin af aan moet je de taak integraal aanpakken. Samen om de tafel gaan. Dat is niet vanzelfsprekend, maar wel broodnodig.”

ONDERSTEUNING NODIG?

Expertisecentrum handhaving DHW

De NVWA heeft een expertisecentrum opgericht waar gemeenten terecht kunnen met vragen. Ook een vraag? Over de wet, de uitvoering of een specifieke situatie? Kijk dan op www.handhavingdhw.nl. Of bel met de helpdesk: 0800-420 04 00 (dinsdag en donderdag tussen 9.30 en 12.30 uur).

STAP

STAP adviseert gemeenten over de inrichting en uitvoering van het lokale alcoholbeleid. Onder meer via www.alcoholbeleid.nl. Daar vindt u ook informatie over het congres Lokaal Toezicht Drank- en Horecawet 2013, dat STAP organiseert op 19 september.

AGENDA

19 SEPTEMBER, 3, 17 EN 31 OKTOBER BEWUSTWORDINGSBIJENKOMSTEN ARBEIDSUITBUITING

Arbeidsuitbuiting komt ook in Nederland meer voor dan u denkt. Daarom organiseert het CCV vier regionale bewustwordingsbijeenkomsten Arbeidsuitbuiting in Amsterdam, Zwolle, Den Haag en Eindhoven. Deze middag wordt duidelijk wat arbeidsuitbuiting is, wat de signalen van arbeidsuitbuiting zijn, met welke ketenpartners u arbeidsuitbuiting kunt aanpakken en waar u arbeidsuitbuiting kunt melden. De bijeenkomst is bedoeld voor veiligheidscoördinatoren van gemeenten en andere gemeente-ambtenaren die op dit onderwerp actief zijn. Deze middagsessies worden georganiseerd door het CCV samen met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Stichting M en Fairwork. Deelname is gratis. [19 september in Amsterdam, 03 oktober in Zwolle, 17 oktober in Den Haag, 31 oktober in Eindhoven. Aanvang: 12.30 uur](#) [Meer informatie en aanmelden: \[www.hetccv.nl/agenda\]\(http://www.hetccv.nl/agenda\)](#)

7 OKTOBER DE MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE VAN TOEZICHT

Wat is de maatschappelijke waarde van toezicht en hoe bepaalt u dat? Welke aspecten spelen daarbij een rol?

Dat zijn de kernvragen van de lezing die Goos Minderman 7 oktober houdt voor Vide. Minderman is hoogleraar publiek recht en publiek bestuur. Deelname is gratis.

[7 oktober, 15.00 -17.30 uur, Den Haag of Utrecht.](#)

[Meer informatie en aanmelden: \[www.videnet.nl\]\(http://www.videnet.nl\)](#)

11, 17, 24 OKT EN 6 NOV 7, 13, 21 NOV EN 12 DEC
MASTERCLASS NALEVINGS-COMMUNICATIE EN GEDRAGSBEÏNVLOEDING
Handhaving is gedragsbeïnvloeding. Handhavers en toezichthouders passen de kennis uit de gedragswetenschap steeds vaker toe om de effectiviteit van de handhaving te vergroten. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid biedt daarom de vierdaagse masterclass Nalevingscommunicatie en gedragsbeïnvloeding aan, in oktober voor lokale overheden en in november voor landelijke overheden. In deze masterclass nemen de deelnemers kennis van de laatste wetenschappelijke inzichten op het gebied van gedrag en communicatie en passen zij de theorie direct toe in een eigen (toezichts)-project.

[Meer informatie en aanmelden: \[www.hetccv.nl/nalevingscommunicatie\]\(http://www.hetccv.nl/nalevingscommunicatie\)](#)

KORT NIEUWS

WIJZIGING WET BIBOB: MEER MOGELIJKHEDEN VOOR ONDERZOEK

Bestuursorganen (gemeenten) en aanbestedende diensten (Rijkswaterstaat) hebben sinds 2003 de mogelijkheid integriteitsonderzoeken te doen. Bijvoorbeeld als twijfel bestaat over misbruik van een vergunning of subsidie. Dat is geregeld in de wet Bibob. Sinds 1 juli 2013 is de wet gewijzigd: hij is uitgebreid en bevat meer mogelijkheden voor bestuursorganen om goed eigen onderzoek te doen. De uitbreiding geldt onder meer voor exploitatie van speelautomaten en vastgoed- en grondtransacties waarbij overheid betrokken is als civiele partij. Enkele andere wijzigingen: een nieuw standaard vragenformulier per branche en de mogelijkheid voor externe bezwaarschiffencommissies om adviezen van het Bureau Bibob in te zien.

Lees meer op www.justis.nl en bezoek op 10 oktober de conferentie '10 jaar Bibob: zuiver zaken doen'. Tijdens deze conferentie staan deskundigen samen met bestuurders en initiatiefnemers stil bij de resultaten van 10 jaar Bibob.

ONDERWIJSINSPECTIE START MET PILOTS NALEVINGS-COMMUNICATIE

De Inspectie van het Onderwijs start na de zomer, in samenwerking met het CCV en Inspectieraad, enkele pilots om nalevingscommunicatie gericht in te zetten voor het beïnvloeden van het gedrag van scholen en schoolbesturen. De inspectie wil op deze wijze meer ervaring opdoen met nalevingscommunicatie en haar deskundigheid op dit terrein uitbreiden. Uiteindelijk doel is beter onderwijs, door betere naleving.

Dit voorjaar verzorgde het CCV, samen met de Inspectieraad, de masterclass 'Nalevingscommunicatie en gedragsbeïnvloeding', toegespitst op de praktijk van de rijksinspecties. De pilots van de Inspectie van het Onderwijs bouwen voort op de methodiek en de gedragswetenschappelijke inzichten van deze masterclass. In elke pilot gaan multidisciplinaire teams aan de slag met een uitgebreide doelgroepanalyse en daarop gebaseerde gedragsinterventies. Gedurende de pilots vinden er bijeenkomsten plaats waarin de deelnemers aan de pilots begeleid worden en met elkaar ervaringen en ideeën voor interventies kunnen uitwisselen. Regelmatig worden de interventies geëvalueerd om de impact daarvan in beeld te krijgen. Meer informatie over de gehanteerde methodiek vindt u in de brochure Nalevingscommunicatie op www.inspectieloket.nl

BLAFFEN NAAR DE BAAS

Stichting Dutch Cell Dogs begeleidt gedetineerden bij het trainen van asielhonden die vaak mishandeld zijn en daardoor aanpassingsproblemen hebben. De trainingen hebben een groot positief effect op zowel de asielhonden als op de gedetineerden. De gedetineerden leren goed te communiceren, ergens voor te gaan, verantwoordelijk te zijn voor iets anders dan alleen zichzelf en iets terug te doen voor de maatschappij. Dit helpt hen sneller en effectiever te re-integreren in de samenleving. De asielhonden leren om mensen weer te vertrouwen en hebben door de training een grotere kans om weer bij iemand thuis geplaatst te worden. Dit initiatief is een mooi voorbeeld van gedragsbeïnvloeding.